

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

گروه آموزشی: پرستاری

نام درس: پرستاری بهداشت مادر و نوزاد

تعداد واحد: 2

نیمسال: اول 1404-1405

با مراعات اصول کوریکولوم مصوب
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

تدوین کنندگان:

حدیث آذری

ساختار کلی دوره

پیش نیاز دوره: ندارد

محیط / بخش دوره: بخش زنان و زایمان ، اتاق زایمان ، post partum

فراگیران: دانشجویان دختر ترم 6 پرستاری

محتوای آموزشی

بر اساس سر فصل دروس

هدف کلی: فراهم آوردن شرایطی جهت کسب تجربه بالینی دانشجویان به شکل مراقبت از مادران و نوزادان و خانواده آن ها ، همچنین آمادگی عملی جهت بررسی و شناخت و تشخیص و در نهایت ارائه راهکارها و برنامه ریزی طرح مراقبتی و اجرای آن ها و کنترل و ارزیابی متدهای ارائه شده در راستای مسائل و مشکلات جسمی و روانی و اجتماعی و معنوی مددجویان در موقعیت های مختلف طبیعی و آسیب پذیر به منظور ارتقای سطح سلامتی و پیشگیری از عوارض و بیماری در عرصه های مختلف خدماتی از بیمارستان تا منزل می پردازد.

اهداف ویژه و مهارت های مورد انتظار از دانشجویان:

انتظار می رود دانشجویان در پایان دوره قادر باشند:

1. به محیط بخش زنان و زایشگاه آشنا باشد و قوانین مختص این بخش ها را بداند.
2. چگونگی بررسی و شناخت بیماران را بداند و بتواند بیمار صحیح را شناسایی کند.
3. اصول مراقبتی استاندارد مادران و نوزادان را بداند و بتواند آن را انجام دهد.
4. ارتباط مناسب و موثر با مددجو و خانواده ها داشته باشد.
5. هنگام انجام مراقبت های پرستاری باید اصول کنترل عفونت و ایمنی مددجو را رعایت کند.
6. حاملگی های پر خطر و کم خطر را بشناسد و بتواند آن را تشخیص دهد.
7. مراقبت پرستاری لازم جهت مادران پر خطر (فشارخونی و دیابتی و...) را بداند.
8. توانایی انجام محاسبات مربوط به تعیین سن حاملگی و زمان زایمان را داشته باشد.
9. محدوده نرمال تعداد ضربان قلب و تعداد تنفس جنین را بداند.
10. رگ گیری از بیماران بخش زنان و زایشگاه را بخوبی انجام دهد.
11. چگونگی مراقبت از نوزاد : معاینه فیزیکی، مراقبت از چشم و بندناف و ... را توضیح دهد.
12. چگونگی بررسی علائم و نشانه های غیر طبیعی در نوزاد : آپنه، سیانوز و ... را بداند.
13. مراقبتهای روتین بخش زنان و زایشگاه را به طور صحیح انجام دهد.
14. نحوه کار کردن با وسایل اکسیژن تراپی، Air –way و ساکشن را بداند.
15. علائم حیاتی بیمار را کنترل کند.
16. پوزیشن دهی مناسب بیماران را در شرایط مختلف جسمی بداند و اجرا کند.
17. نحوه صحیح باز نگه داشتن راه وریدی بیمار را بداند و انجام دهد.
18. جذب و دفع بیمار را کنترل و در چارتهای مربوطه بالای سر بیمار ثبت کند.
19. خونریزی واژینال و آبدومینال را کنترل کرده و گزارش کند.

20. ارتفاع رحم بیمار را به طور صحیح تعیین کرده و ماساژ می دهد.
21. دستورات پرستاری لازم را از روی کاردکس اجرا می کند.
22. نوع سرم را با توجه به دستورات پزشک با محاسبه قطرات سرم و چسباندن برچسب، به بیمار وصل می کند.
23. لوله های آزمایش را برچسب زده و آماده خونگیری می شود.
24. تستهای آزمایشگاهی را به طور صحیح و عملی تفسیر نموده و موارد غیر طبیعی را گزارش می کند.
25. نحوه صحیح تزریق عضلانی را می داند و طبق دستور پزشک اجرا می کند.
26. در هنگام تزریق وریدی از سالم بودن لاین اطمینان حاصل می کند.
27. عوارض و نحوه اثر داروهای اکسی توسین و مترژین و سولفات منیزیم و سایر داروهای روتین را می داند.
28. سر سوزنهای مصرف شده را در ظرف مخصوص می اندازد.
29. کارت رژیم غذایی را از روی کاردکس تعیین کرده و بالای سر بیمار نصب می کند.
30. نحوه خارج کردن بیمار از حالت NPO و نحوه شروع مایعات را می داند.
31. نحوه صحیح به حرکت در آوردن بیمار بعد از RBR شدن را می داند.
32. سوند و سرم بیمار را D.C میکند .
33. مراقبت های بعد از D.C کردن سوند را بیان می کند.
34. روش صحیح شیردهی را آموزش می دهد.
- a. نحوه صحیح گرفتن سینه
- b. نحوه صحیح بغل کردن نوزاد
- c. نحوه صحیح خواباندن نوزاد بلافاصله بعد از شیردهی
- d. نحوه درمان زخم نوک سینه

e. فواید شیرمادر از نظر ارزش غذایی، عاطفی، ایمنی

f. اهمیت شیردهی در برگشتن ارگانهای مادر به حالت اولیه

35. رفلکس های نوزادی را می شناسد: تونیک کردن ریشه یابی، پلک زدن، مورد بابینسکی، چنگ زدن، قدم زدن، گالانت، پرز .. و معاینه نوزاد را انجام می دهد.

36. علائم دررفتگی مادرزادی هیپ، لب شکری، شکاف کام، اسپینا بیفیدا را کنترل می کند.

37. دستهای خود را قبل و بعد از تماس با نوزاد با آب و صابون می شوید.

38. قادر به شناسایی علائم التهاب بند ناف بوده و آموزشهای لازم در این زمینه را انجام می دهد.

39. علائم پرکلمپسی را می شناسد و نحوه مراقبت از این بیماران را می داند.

40. Intake/output بیمار را کنترل می کند.

41. شرایط و چگونگی تزریق و اتمام تزریق منیزیم سولفات را می داند.

42. با توجه به نوع برش پانسمان را با رعایت اصول صحیح آسپتیک انجام می دهد.

43. اهمیت شیردهی تا پایان 6 ماهگی را توضیح می دهد.

44. مراقبت از پرینه و محل عمل را آموزش می دهد.

45. مراقبت از سینه و روشهای جلوگیری از ترک سینه را آموزش می دهد.

46. آموزشات پرستاری روز ترخیص: روز برداشتن بخیه، استحمام، رژیم غذایی و.. متناسب با شرایط مددجو را بیان می کند.

47. در مورد مراقبت از نوزاد: نحوه شیردهی، حمام، بندناف و.. را آموزش می دهد.

48. زمان تزریق واکسنها را آموزش می دهد.

49. اهمیت فاصله گذاری بین حاملگی ها را به مادر آموزش می دهد.

50. در مورد راههای پیشگیری از بارداری: قرص، اندوم، (IUD) به مادر آموزش می دهد.

برنامه کاری دانشجویان به تفکیک بخش/روز

بر اساس برنامه تدوین شده معاونت آموزشی دانشکده، دانشجویان به مدت 2 هفته در بخش زنان و زایمان (Post Partum) و 2 هفته در زایشگاه در تایم صبح کاری (13-8) به انجام کارآموزی مادر و نوزاد می پردازند.

شرح وظایف هر دانشجو در بخش های:

در هر بخش (زنان/زایشگاه) در ابتدای صبح دانشجویان موظف هستند قبل از حضور مربی و شروع کارآموزی، حضور خود در بیمارستان را به شکل تایمکس تعبیه شده در مقابل دفتر پرستاری ثبت کنند. سپس با رعایت قوانین ذکر شده از قبیل رعایت فرم کارآموزی و تمیز و مرتب بودن و تناسب آن با شئونات اسلامی و عرف حجاب و داشتن اتیکت دانشجویی در بخش تعیین شده حاضر باشند و همراه نداشتن موبایل و زیورآلات و ارایش خارج از عرف را مد نظر داشته باشند. در ابتدای هر روز تقسیم وظایف بین دانشجویان انجام می شود و هر دانشجو موظف بر به عهده گرفتن یک بیمار مشخص از ابتدای روز است که تمامی اقدامات و پیگیری های بالینی بیمار با نظارت مربی به عهده همان دانشجو می باشد و همچنین گزارش پرستاری به شکل مجزا برای گروه جهت ارائه در پایان کارآموزی تهیه کرده باشند. در هر روز طبق برنامه قبلی که در اختیار دانشجویان قرار می گیرد، به آشنایی با پروسیجرها و داروها و ابزارات جدید موجود در بخش پرداخته می شود و ابهامات دانشجویان رفع می شود. هر روز یک مورد کنفرانس متناسب با موضوع مورد بحث در بخش مد نظر توسط دانشجویان ارائه می گردد. دانشجویان می توانند تکالیف خواسته شده از آن ها را در طول روز در تایم های بیکاری خود انجام دهند. در پایان دوره طبق چک لیست تهیه شده و درخواست اجرای یک مورد مهارت بالینی به شکل تصادفی و همچنین آزمون پایان ترم به سنجش دانشجویان پرداخته می شود.

قوانین و مقررات و وظایف دانشجویان:

1. حضور مرتب و منظم در کارآموزی (در ساعات مشخص شده طبق برنامه از ساعت 8 الی 13)
2. در صورت داشتن غیبت مجاز دانشجو موظف به شرکت در جلسات جبرانی و در صورت داشتن غیبت غیرمجاز به آموزش دانشکده جهت تصمیم گیری معرفی می گردد
3. انجام مهارت های بالینی و ارائه تکالیف خواسته شده.
4. رعایت پوشش فرم مناسب خانوم ها و داشتن اتیکت الزامی است.

5. خاموش بودن تلفن همراه در کارآموزی الزامی است.

6. رعایت پروتکل های بهداشتی و داشتن ماسک.

7. لاگ بوک را در زمان مناسب و حین انجام کارآموزی تکمیل کرده و در وقت تعیین شده به مربی تحویل دهد.

8. شرکت در بحث های گروهی و کنفرانس ها و قبولی در امتحان پایان کارآموزی.

وظایف حرفه ای و اخلاقی کارآموزان

1. توانایی برقراری ارتباط موثر با بیمار را در بدو پذیرش داشته و حمایت جسمی و روحی را از وی به عمل آورد.

2. ارتباط مفید و مناسب با مربی داشته و در انجام وظایف و پذیرش نظارت و راهنمایی های ایشان همکاری لازم را داشته باشد.

3. با پرسنل بیمارستان ارتباط مناسب برقرار کرده و در انجام وظایف با آنها همکاری لازم را داشته باشد.

4. با همگروهی های خود ارتباط مناسب برقرار کرده و در رعایت نظم و انجام وظایف با آنها همکاری لازم را داشته باشد.

5. حجاب اسلامی و شئونات دانشجویی را رعایت کند.

6. وقت شناس بوده و در طول دوره به طور منظم و مرتب حضور یابد.

7. احساس مسئولیت داشته باشد و در انجام دادن وظایف تمایل و علاقه نشان دهد.

نحوه ارزشیابی دوره:

ارزیابی انجام و ارائه تکالیف بالینی

ارزشیابی بر اساس چک لیست تدوین شده مهارتی

آیتم های مورد ارزشیابی:

چک لیست مهارتی: 5نمره

لاگ بوک: 4 نمره

تکالیف/کنفرانس: 2 نمره

آزمون پیش از دوره: 2نمره

آزمون پایان دوره: 4 نمره

رضایت سرپرستار بخش : 1 نمره

رعایت پوشش حرفه ای و حضور و غیاب: 2 نمره

چک لیست ارزشیابی تکالیف در کارآموزی

ردیف	عنوان مهارت	1	0/75	0/5	0/25	0
1	آشنایی با وسایل و داروهای بخش زنان و زایشگاه و کاربرد صحیح آن ها					
2	محاسبه و تنظیم قطرات سرم و داروهای مخصوص بخش زنان و زایشگاه					
3	آشنایی با کلیه مهارت های بالینی مختص به دوره و اجرای مهارت مد نظر مربی					
4	شرح حال نویسی و گزارش نویسی متناسب با بخش زنان و زایشگاه					
5	آموزش به مددجویان حین ترخیص متناسب با تشخیص پرستاری					

منابع آموزشی

ذولفقاری، م. اسدی نوقایی اع. پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان. انتشارات بشری، 1392.

کهن ش، طاهری ص، فدایی س. درسنامه جامع بهداشت مادر، کودک و باروری. نشر کنکاش، 1393.

نام و امضای مدرس: حدیث آذری

دانشکده پرستاری سنقر

تاریخ تحویل: 1403/6/25

نام و امضای مدیر گروه:

تاریخ ارسال:

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: طیبه اقبالی

تاریخ ارسال: